



Inspectie van het Onderwijs  
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en  
Wetenschap*

## RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK NAAR KWALITEITSVERBETERING

**Antoon van Dijkschool**

Plaats : Helmond  
BRIN nummer : 14VL|OKE 02|VSO  
Onderzoeksnummer : 150359  
Datum onderzoek : 20 en 21 november 2012  
Datum vaststelling : 26 februari 2013



## INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING . . . . .	6
2	BEVINDINGEN . . . . .	9
3	TOEZICHTARRANGEMENT . . . . .	18





## 1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs voerde op 20 en 21 november een onderzoek naar kwaliteitsverbetering uit op de vso-afdeling van de Antoon van Dijkschool in Helmond om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs en over de naleving van wet- en regelgeving. De school verzorgt speciaal en voortgezet speciaal onderwijs aan zeer moeilijk lerende en meervoudig gehandicapte leerlingen.

### **Toezichtkader**

De inspectie baseert zich bij het onderzoek op het Toezichtkader speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs 2012. Dit toezichtkader bevat een waarderingskader voor het speciaal onderwijs en een waarderingskader voor het voortgezet speciaal onderwijs.

In haar jaarwerkplan verantwoordt de inspectie welke wettelijke aspecten zij onderzoekt.

Meer informatie over het jaarwerkplan en het nieuwe toezichtkader voor (voortgezet) speciaal onderwijs zijn te vinden op [www.onderwijsinspectie.nl](http://www.onderwijsinspectie.nl).

### **Aanleiding**

Op 18 en 19 april 2011 voerde de inspectie een kwaliteitsonderzoek uit, waarbij zij tekortkomingen vaststelde in de kwaliteitsaspecten 'cyclisch proces kwaliteitszorg', 'systeem van leerlingenzorg', '(ortho)didactisch handelen' en 'schoolklimaat'. De bevindingen van dat onderzoek staan beschreven in het inspectierapport dat de inspectie op 4 juli 2011 vaststelde. Op basis van de beslisregel beoordeelde de inspectie de kwaliteit van het onderwijs toen als zwak en intensiverde zij haar toezicht. In het kader hiervan voert de inspectie nu een onderzoek uit om na te gaan of de school de eerder vastgestelde tekortkomingen heeft opgeheven. Tevens gaat zij na of de school aan enkele wettelijke voorschriften voldoet.

### **Toezichthistorie**

In april 2011 constateerde de inspectie dat de voorwaarden voor kwaliteitszorg in voldoende mate aanwezig waren. De toen nieuw aangestelde directeur kon de conclusies van de inspectie op basis van een eigen sterkte-zwakteanalyse bevestigen. Maatregelen voor herstel waren al in voorbereiding, waaronder de introductie van een nieuw leerlingvolgsysteem. Heldere beleidsvoornemens en een gerichte aansturing door de directeur, de adjunct-directeur en twee

teamleiders moesten het mogelijk maken de tekortkomingen binnen het systeem van leerlingenzorg op korte termijn op te heffen.

Inspectie en bestuur spraken daarom af geen voortgangsgesprekken te laten plaatsvinden. De inspectie zou zich alleen tijdens het bestuursgesprek van september 2012 op de hoogte stellen van de stand van zaken. Tijdens dit gesprek informeerden bestuur en directie de inspectie aan de hand van beleidsdocumenten en procesevaluaties dat de school het verbetertraject volgens hen met succes had uitgevoerd. Het onderzoek naar kwaliteitsverbetering (okv) kon dus, zoals afgesproken, in november 2012 plaatsvinden. Twee weken voorafgaand aan het okv liet de directeur (sinds juli 2011 directeur/uitvoerend bestuurder) in een telefoongesprek weten dat de voortgangresultaten op papier niet volledig met de werkelijkheid overeenstemden. Hij had bij nader inzien besloten om zelf de stand van zaken in de praktijk te toetsen. Daarbij stelde hij vast dat de dagelijkse schoolleiding, leraren en assistentes weliswaar diverse verbeteringen hadden doorgevoerd, maar meer tijd nodig hadden om de activiteiten volledig af te ronden. De inspectie besloot het okv niet uit te stellen, maar zich een eigen beeld te vormen van de actuele situatie.

### **Onderzoeksopzet**

Deze rapportage is gebaseerd op:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Onderzoek en analyse van documenten die de school aan de inspectie toestuurde en die zicht bieden op de ontwikkelingen van de school.
- Onderzoek op locatie waarbij de inspectie:
  - dossiers, waaronder persoonsbeelden, ontwikkelingsprofielen en handelingsplannen, bestudeerde en beoordeelde;
  - aanvullende beleidsdocumenten bestudeerde en beoordeelde;
  - gesprekken voerde met de directeur/uitvoerend bestuurder, de adjunct-directeur ad interim, de commissie voor de begeleiding, de coördinator arbeidstoeleiding, de stagecoördinator, de vso-leraren en de leerlingenraad ;
  - de onderwijspraktijk observeerde in drie praktijksituaties en drie theorielessen.

Aan het eind van het onderzoek besprak de inspectie haar bevindingen met de directeur/bestuurder in het bijzijn van drie toezichthoudende bestuursleden van het Expertisecentrum Antoon van Dijkschool.

### **Opbouw rapport**

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek op het gebied van de onderwijskwaliteit en de wettelijke voorschriften. Daarna volgt een beschouwing waarin de inspectie de tekortkomingen toelicht en de schoolontwikkeling waar mogelijk in samenhang beschrijft. Hoofdstuk 3 bevat het toezichtarrangement.



## 2 BEVINDINGEN

### 2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel vermeldt de inspectie welke indicatoren zij bij dit onderzoek heeft betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige Waarderingskader voortgezet speciaal onderwijs 2012. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de school de desbetreffende indicator heeft gerealiseerd. De inspectie onderzocht daarnaast of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften.

#### Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

**De normindicatoren zijn gemarkeerd met een asterisk (\*).**

<b>Kwaliteitsaspect 1</b> <b>De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
1.1	Aan het eind van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor leerresultaten.					•
1.2	Aan het eind van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor sociale opbrengsten.					•
1.3	De gerealiseerde uitstroombestemmingen van de leerlingen liggen ten minste op het niveau van de landelijke standaarden voor opbrengsten.					•
1.4	De school voldoet aan de landelijke standaard voor bestendinging.					•

<b>Kwaliteitsaspect 2</b> <b>De school begeleidt de leerlingen aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief, zodat zij zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen.</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
2.1*	De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling binnen zes weken een ontwikkelingsperspectief vast.			•	

<b>Kwaliteitsaspect 2</b> <b>De school begeleidt de leerlingen aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief, zodat zij zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen.</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
2.2*	De school gebruikt een samenhangend systeem van (waar mogelijk genormeerde) instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.		•		
2.3*	De school stelt vast of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.		•		
2.4*	De school voert het onderwijs en de ondersteuning planmatig uit.		•		
2.5	De school kent structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingenniveau haar eigen kerntaak overschrijden.			•	

<b>Kwaliteitsaspect 3</b> <b>De aangeboden leerstofinhouden bereiden de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
3.1*	De school hanteert een leerstofaanbod voor de kernvakken van het uitstroomprofiel.			•	
3.2	Bij de aangeboden leerinhouden op de leergebied overstijgende vormingsgebieden biedt de school de kerndoelen als te bereiken doelstellingen.		•		
3.3*	Het leerstofaanbod van de leerroute sluit aan op de uitstroombestemming.		•		
3.4	De leerinhouden voorzien in een doorgaande lijn.		•		
3.5	Stage maakt voor alle opleidingsprofielen onderdeel uit van het onderwijsaanbod van de school.			•	

<b>Kwaliteitsaspect 4</b> <b>De leraren geven de leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
4.1	De school maakt per leerroute een beredeneerde keuze voor de inzet van de beschikbare onderwijstijd.			•	
4.2*	De leraren zetten de geplande onderwijstijd doelgericht in.			•	
4.3	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	
4.4	Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.			•	

<b>Kwaliteitsaspect 5 Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
5.1	De ouders tonen zich betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.		•		
5.2*	De school heeft een veilige leer- en werksituatie voor zowel de leerlingen als het personeel.			•	
5.3	De leerlingen gaan op een respectvolle manier met elkaar en anderen om.			•	
5.4	De leraren gaan op een respectvolle manier om met de leerlingen.			•	
5.5	De inrichting van het gebouw en de lesruimten getuigen van een veilige en inspirerende leer- en werkomgeving.			•	

<b>Kwaliteitsaspect 6 De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken.</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
6.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
6.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
6.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

<b>Kwaliteitsaspect 7 De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking, onderwijstijd en aanpak af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
7.1	De leraren stemmen binnen de leerroute de aangeboden leerinhouden af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.		•		
7.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in instructiebehoeften van leerlingen.		•		
7.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op de verschillen in verwerkingsbehoeften van leerlingen.			•	
7.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in behoefte aan leertijd van leerlingen.			•	
7.5*	De leraren stemmen hun (ortho)pedagogisch handelen af op (problematisch) gedrag van leerlingen.		•		

<b>Kwaliteitsaspect 8 De school zorgt systematisch en planmatig voor behoud en verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
8.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
8.2*	De school evalueert jaarlijks de leerresultaten van de leerlingen.			•	

<b>Kwaliteitsaspect 8</b> <b>De school zorgt systematisch en planmatig voor behoud en verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
8.3	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen op de leergebiedoverstijgende ontwikkelingsgebieden.	•			
8.4	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
8.5	De school evalueert regelmatig de onderwijsondersteuning.		•		
8.6	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.		•		
8.7	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		•		
8.8	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		•		
8.9	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.		•		

<b>Kwaliteitsaspect 9</b> <b>De voorwaarden voor zorg voor de kwaliteit zijn aanwezig.</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
9.1	De schoolleiding stuurt de schoolontwikkeling inclusief de kwaliteitszorg aan.		•		
9.2	De kwaliteitszorg is verbonden met de visie op leren en onderwijzen en de leerlingenzorg zoals geformuleerd in het schoolplan.			•	
9.3	De schoolleiding zorgt voor een professionele cultuur.		•		
9.4	Bij de zorg voor kwaliteit zijn personeel, directie, leerlingen, ouders en bestuur betrokken.		•		

<b>E. Naleving wet- en regelgeving</b>		<b>Voldoende</b>	<b>Onvoldoende</b>
N.1	Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de verplichte onderdelen (WEC, art. 27 en 22).	•	
N.2	Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de verplichte onderdelen (WEC, art. 27 en 21).	•	
N.3	De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten (WEC, art. 11).	•	

## 2.2 Beschouwing

## **Algemeen beeld**

De kwaliteit van het onderwijs op de vso-afdeling van de Antoon van Dijkschool beoordeelt de inspectie met een onvoldoende. Sinds het kwaliteitsonderzoek van april 2011 slaagde deze afdeling er slechts gedeeltelijk in om de kwaliteit van de leerlingenzorg te verbeteren. Zij introduceerde een nieuw leerlingvolgsysteem en maakte de overstap van individuele handelingsplannen naar ontwikkelingsprofielen. De bijbehorende leerroutes, met inbegrip van een passend onderwijsaanbod en instrumenten om de resultaten van de leerlingen te meten, zijn echter nog volop in ontwikkeling. Ook andere beoogde doelen wist de school niet binnen één schooljaar te realiseren.

Meer tijd dan ingeschat bleek nodig om bij de teamleden draagvlak te creëren voor een nieuw onderwijsconcept en dit in de praktijk toe te passen. Bovendien ontbrak een 'smart' verbeterplan en schoten de aansturing en controle door bestuur en directie tekort. Het onderwijsaanbod, de betrokkenheid van ouders en de afstemming van aanbod, instructie en (ortho)pedagogisch handelen zijn belangrijke ontwikkelpunten in het onderwijsleerproces.

De inspectie heeft een tekortkoming vastgesteld in de naleving van wettelijke voorschriften die betrekking heeft op de inzet van onbevoegde personeelsleden.

## **Toelichting**

### *Opbrengsten*

Het nieuwe leerlingvolgsysteem moet de school in staat stellen om in de toekomst aan te tonen dat zij uit de leerlingen haalt wat erin zit. Op dit moment kan zij dat nog niet. Daar komt bij dat noch bij de school noch bij de inspectie normen beschikbaar zijn om de tussen- en eindresultaten van leerlingen te wegen en er een oordeel aan te verbinden. Om die reden kent de inspectie vooralsnog geen waardering toe aan de indicatoren van het aspect 'opbrengsten'.

### *Leerlingenzorg*

Op het gebied van leerlingenzorg kent de vso-afdeling onvoldoende een geheel aan instrumenten, procedures en afspraken die ondersteuning bieden om de leerlingen naar hun mogelijkheden te laten ontwikkelen.

Het afgelopen schooljaar ging de school voor alle leerlingen over op het TOPP (toets- en ontwikkelingsperspectief) leerlingvolgsysteem (lvs). De commissie voor de begeleiding maakte voor iedere leerling een persoonsbeeld en bepaalde op basis daarvan het te verwachten ontwikkelingsprofiel. Dit profiel bevat

groeps- en individuele doelen die in relatie staan tot een beoogde uitstroombestemming. Leraren stelden vervolgens bij wijze van 'nulmeting' vast welke doelen een leerling al gerealiseerd heeft en aan welke hij of zij de komende jaren nog moet werken. Voor vso-leerlingen, die al diverse schooljaren doorlopen hebben, bleek dit een arbeidsintensieve opgave. Bovendien beschikt de school bij oudere leerlingen over een te beperkt geheel aan instrumenten en procedures om goed te kunnen vaststellen welke voortgang zij op de doelen gemaakt hebben.

In de implementatiefase waarin de school zich op dit moment bevindt, heeft nog geen evaluatie van doelen en perspectief plaatsgevonden. Groepsplannen zijn in ontwikkeling. Deze moeten inzichtelijk maken hoe de school van plan is schoolfactoren te beïnvloeden om optimale resultaten mogelijk te maken. Beter dan nu het geval is, moet de school in staat zijn om haar keuzes met betrekking tot de schoolloopbaan van de leerling te verantwoorden.

Om het onderwijs planmatig uit te voeren, kunnen teamleden slechts in beperkte mate uitgaan van de al bestaande leerstofplanningen en de in juni 2012 geëvalueerde individuele handelingsplannen. Meer praktijk aanbod, een betere afstemming van theorie en praktijk en een gerichtere arbeidstoeleiding zijn recente ontwikkelingen die het onderwijsleerproces ingrijpend veranderen. Gedurende dit schooljaar wil de school het onderwijsaanbod en de doelen van het lvs op elkaar afstemmen en aan de hand van groepsplannen leerroutes uitwerken. Aan dit voornemen ligt een vso-kaderplan ten grondslag.

#### *Onderwijsleerproces*

Twee normindicatoren, een voor het leerstofaanbod en een voor de afstemming van het (ortho)pedagogisch handelen, beoordeelt de inspectie met een onvoldoende. Daarnaast zijn de differentiatie van aanbod en instructie en de ouderbetrokkenheid verbeterpunten. De bevindingen komen niet geheel overeen met het beeld dat de inspectie zich in april 2011 vormde.

De nieuwe (TOPP-) doelen voor vso-leerlingen vragen om een andere invulling van het leerstofaanbod. Beter dan voorheen wil de afdeling theorie en praktijk met elkaar in verband brengen. De school biedt al langere tijd stages aan, maar heeft een voortraject dat er onvoldoende op aansluit. Zij is nu bezig een breed praktijk aanbod op te zetten en een traject van arbeidstoeleiding met onder andere interne stages en een arbeidsinteresseset. Leerroutes voor 'dagbesteding' en 'arbeid' zijn daarmee in ontwikkeling. Sinds kort kent de

school voor vso-3 twee praktijkochtenden, waarbij zij werkomgevingen simuleert op het gebied van tuin, catering, productie, techniek en kunst. Hoewel de inspectie dit een goed initiatief vindt, plaatst zij een kanttekening bij de wijze waarop de school deze ochtenden georganiseerd heeft. Facilitair personeel, onderwijsassistentes en leraarondersteuners begeleiden kleine groepjes leerlingen. In afwijking van artikel 3 van de WEC doen zij dit niet onder direct toezicht van een bevoegde leraar.

Onvoldoende is de kwaliteit van de afstemming van aanbod en instructie. Met behulp van groepsplannen wil de school het klassenmanagement versterken om beter te kunnen inspelen op de specifieke onderwijsbehoeftes van de leerlingen. De effecten van dit verbeterproces zijn op dit moment onvoldoende waarneembaar. Ook de beleidsvoornemens om de ouderparticipatie te bevorderen, moeten hun vruchten nog afwerpen. Een werkgroep stelde op dit punt maatregelen vast naar aanleiding van de uitkomsten van een tevredenheidsonderzoek in 2012. Ouders gaven daarbij aan matig tevreden te zijn over de wijze waarop de school hen informeert en bij schoolactiviteiten betreft.

De directie geeft aan dat de school steeds vaker te maken krijgt met leerlingen die, naast een verstandelijke beperking, (ernstige) gedragsproblemen vertonen. Om escalaties te voorkomen, neemt zij op dit moment vooral maatregelen om situaties beheersbaar te houden. Dit geldt in ieder geval voor de vso-2 groepen, waar als gevolg van ziekteverlof de meeste leraren onervaren vervangers zijn. Zij voelen zich soms handelingsverlegen en zijn niet altijd in staat om aan de (ortho)pedagogische behoeftes van de leerlingen tegemoet te komen. Daarnaast zijn sommige leraren onzeker over de te volgen regels en afspraken op schoolniveau. Door de invoering van een breder praktijkaanbod wil de school niet alleen de ontwikkeling van de leerlingen bevorderen, maar ook hun motivatie voor het onderwijs vergroten. Leraren zeggen nu al te merken dat de praktijkochtenden het gedrag van de leerlingen positief beïnvloeden en dat het de sfeer op de school ten goede komt. Hoewel het pedagogisch klimaat enigszins onder druk staat, is het schoolklimaat over het algemeen veilig. De inspectie komt tot deze conclusie op basis van uitkomsten van tevredenheidsonderzoeken en de gesprekken met leraren en de leerlingenraad. Niettemin vormen de werkdruk en het ziekteverzuim belangrijke aandachtspunten.

#### *Kwaliteitszorg*

De meeste indicatoren die de kwaliteitszorg betreffen, beoordeelt de inspectie met een onvoldoende. Het oordeel voor kwaliteitszorg betreft de school als

geheel. Het gebrek aan planmatige aansturing en controle was vooral bij de vso-afdeling negatief van invloed op het verbetertraject. Voor beide afdelingen geldt echter dat dringend een cyclisch systeem van kwaliteitszorg nodig is om de kwaliteit van het onderwijs te behouden en verder te verbeteren. Het bestuur heeft een teamleider vso en zorgteam/facilitaire dienst ad interim aangesteld met de taak om op korte termijn een plan van aanpak op te stellen.

De school kent de onderwijsbehoeften van de leerlingenpopulatie. In aansluiting hierop introduceerde de directie een nieuw concept om het onderwijs en de ondersteuning zodanig in te richten dat de leerlingen zich naar verwachting kunnen ontwikkelen. Dit onderwijsconcept is van voldoende kwaliteit. Bovendien liggen doelstellingen, afspraken en procedures voor het onderwijsleerproces en de onderwijssteuning in beleidsdocumenten vast. Een gedegen werkwijze ontbreekt echter om de toepassing ervan te garanderen.

De school heeft plannen voor een systeem van zelfevaluatie, maar is er tot nu toe slechts in beperkte mate in geslaagd deze uit te voeren. Door veranderingen in de personele bezetting - mede als gevolg van ziekteverlof van de adjunct-directeur - is onduidelijkheid ontstaan over taken en verantwoordelijkheden. Dat geldt onder andere voor de commissie voor de begeleiding, die bijvoorbeeld niet constateert dat sommige dossiers onvolledig zijn en dat de door de school verlangde handtekeningen van ouders ontbreken.

Naast onvoldoende zicht op de kwaliteit van het onderwijs in het algemeen, ontbrak ook het zicht op de feitelijke tussen- en eindresultaten van de verbeteracties. Van een 'smart' verbeterplan en gedegen effectmetingen was onvoldoende sprake. Als gevolg hiervan beschikte de directeur/bestuurder tot voor kort niet over de juiste informatie om zich aan ouders, toezichthoudend bestuur en inspectie over de leerlingenzorg en het onderwijsleerproces te verantwoorden.

Door een overzicht te maken van de uitstroombestemmingen van de leerlingen heeft de school de basis gelegd voor een regelmatige evaluatie van de cognitieve resultaten van de leerlingen. Zij kan bij dit overzicht nog geen resultaten op de leergebiedoverstijgende doelen betrekken. Het nieuwe lvs moet dit in de toekomst wel mogelijk maken.

Op de school vinden activiteiten plaats die gericht zijn op 'actief burgerschap en sociale integratie'. Ze vormen echter geen doorgaande lijn op basis van doelbewust beleid om te bevorderen en na te gaan dat leerlingen zich op deze gebieden ontwikkelen.



### *Voorwaarden voor kwaliteitszorg*

Aanvankelijk waren zowel de directeur als de adjunct-directeur bij het verbetertraject betrokken. Sinds juli 2011 kreeg de directeur de functie van directeur/uitvoerend bestuurder. Vanaf dat moment richtte hij zich hoofdzakelijk op buiten- en bovenschoolse zaken. De adjunct-directeur en twee teamleiders hielden de dagelijkse leiding.

Vooraf bij de vso-afdeling hebben bestuur en directie de impact van de veranderingen en de tijd die ervoor nodig was, onvoldoende ingeschat. Te laat ontdekten zij dat het draagvlak onder de teamleden onvoldoende was om de verbeteringen in een snel tempo succesvol door te voeren. Bovendien heeft het vso te maken met belemmerende contextfactoren die extra tijd en inspanning vergen, zoals onder andere leerlingen met complexe gedragsproblemen en een relatief groot aantal vervangende en onervaren teamleden. Van een professionele schoolcultuur als fundament voor schoolontwikkeling, is op dit moment onvoldoende sprake. De eerste maatregelen om dit te realiseren, zijn inmiddels wel getroffen. Daarbij wil het bestuur de leraren actiever bij de zorg voor de kwaliteit betrekken en hen sterker medeverantwoordelijk maken. Een goed voorbeeld in dit verband is de enthousiaste bijdrage van een van de vso-leraren bij de recente opzet van een traject voor arbeidstoeleiding.

### 3 TOEZICHTARRANGEMENT

#### **Kwaliteit**

Omdat de kwaliteit van het onderwijs nog steeds belangrijke tekortkomingen vertoont, beoordeelt de inspectie haar opnieuw als zwak.

Op grond van de recent ingezette koers heeft de inspectie er echter vertrouwen in dat de school de onderwijskwaliteit binnen dit schooljaar voldoende verbeterd zal hebben. Daarom verlengt zij het traject van het geïntensiveerd toezicht met maximaal één jaar. Met het bevoegd gezag is overeengekomen dat de onderwijskwaliteit in november 2013 weer van voldoende niveau is. Hieraan voorafgaand voert de inspectie opnieuw een afsluitend onderzoek naar de kwaliteitsverbetering (okv) uit om na te gaan of de school de tekortkomingen heeft opgeheven. Tijdens het verlengde traject zal de inspectie met bestuur en directie enkele voortgangsgesprekken voeren.

#### **Naleving**

De inspectie stelde een tekortkoming vast in de naleving van wettelijke voorschriften, die betrekking heeft op de inzet van onbevoegd personeel (artikel 3 van de WEC). Het bevoegd gezag dient de geconstateerde wettelijke tekortkoming op te heffen. Tijdens het okv in 2013 gaat de inspectie na of herstel heeft plaatsgevonden.